

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 16.7.2025
COM(2025) 544 final

2025/0544 (CNS)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot vaststelling van het specifieke programma tot uitvoering van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie — voor de periode 2028-2034, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding in het kader van dat programma, en tot intrekking van Besluit (EU) 2021/764

(Voor de EER relevante tekst)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Het doel van dit voorstel is om Horizon Europa — het kaderprogramma van de EU voor onderzoek en innovatie — voor de periode 2028-2034 en de voor onderzoek en innovatie relevante onderdelen van het Europees Fonds voor concurrentievermogen uit te voeren. Dit voorstel is volledig in overeenstemming met de verordeningen waaraan het uitvoering geeft en met het meerjarig financieel kader voor 2028-2034.

Het bij dit besluit van de Raad vastgestelde specifieke programma is gebaseerd op artikel 182, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Overeenkomstig artikel 182, lid 4, VWEU wordt het kaderprogramma uitgevoerd door middel van specifieke programma's waarin nadere bepalingen voor de uitvoering ervan, de looptijd en de noodzakelijk geachte middelen zijn vastgesteld. Horizon Europa zal worden uitgevoerd door middel van het bij dit besluit van de Raad vastgestelde specifieke programma.

Meer informatie over het algehele voorstel voor Horizon Europa is te vinden in de toelichting bij de basishandeling van het kaderprogramma [(voorstel voor een verordening tot vaststelling van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, en tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding)].

2. OVERIGE ELEMENTEN

• Artikelsgewijze toelichting

Met uitzondering van de ondersteuning voor de integratie van de kennisdriehoek (hoger onderwijs, onderzoek en innovatie, en bedrijfsleven) in de hele Unie, volgen de bepalingen van het specifieke programma de structuur van het [voorstel voor een verordening tot vaststelling van “Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie en tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding”].

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot vaststelling van het specifieke programma tot uitvoering van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie — voor de periode 2028-2034, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding in het kader van dat programma, en tot intrekking van Besluit (EU) 2021/764

(Voor de EER relevante tekst)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 182, lid 4,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Parlement¹,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité²,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's³,

Handelend volgens een bijzondere wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig artikel 182, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie — voor de periode 2028-2034 (hierna “Horizon Europa” genoemd), dat bij Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] van het Europees Parlement en de Raad is vastgesteld, worden uitgevoerd door middel van specifieke programma's waarin nadere bepalingen voor de uitvoering ervan, de looptijd en de noodzakelijk geachte middelen zijn vastgesteld.
- (2) Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] bevat de algemene en specifieke doelstellingen van Horizon Europa, de structuur en de grote lijnen van de uit te voeren activiteiten; in dit specifieke programma tot uitvoering van Horizon Europa (het “specifieke programma”) moeten de specifieke operationele doelstellingen en activiteiten voor onderdelen van Horizon Europa worden omschreven. De uitvoeringsbepalingen van Verordening XXX zijn volledig op het specifieke programma van toepassing.
- (3) De raad van beheer van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC), ingesteld bij Besluit 96/282/Euratom van de Commissie⁴, is geraadpleegd over de

¹ PB C van , blz. .

² PB C van , blz. .

³ PB C van , blz. .

wetenschappelijke en technologische inhoud van het specifieke programma, voor zover die betrekking heeft op de niet-nucleaire directe acties van het JRC.

- (4) Bij dit besluit van de Raad worden de indicatieve financiële middelen voor het specifieke programma vastgelegd.
- (5) Teneinde uniforme voorwaarden voor de uitvoering van het specifieke programma te waarborgen aan de hand van werkprogramma's, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁵.
- (6) Voor de vaststelling van de werkprogramma's moet gebruik worden gemaakt van de advies- en onderzoeksprocedures van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad, gezien de belangrijke financiële gevolgen van het specifieke programma.
- (7) Het specifieke programma vervangt het specifieke programma van Horizon Europa dat bij Besluit (EU) 2021/764 van de Raad⁶ is vastgesteld. Besluit (EU) 2021/764 van de Raad moet derhalve worden ingetrokken.
- (8) Het specifieke programma moet worden uitgevoerd met inachtneming van het beginsel van de rechtsstatelijkheid en de rechten en beginselen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en moet in overeenstemming zijn met de internationale verplichtingen van de Unie en de lidstaten die voortvloeien uit de internationale instrumenten waarbij zij partij zijn, met inbegrip van mensenrechteninstrumenten zoals het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Hoofdstuk I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderwerp

1. Bij dit besluit wordt het specifieke programma tot uitvoering van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie — voor de periode van het

⁴ Besluit 96/282/Euratom van de Commissie van 10 april 1996 tot reorganisatie van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (PB L 107 van 30.4.1996, blz. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

⁵ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

⁶ Besluit (EU) 2021/764 van de Raad van 10 mei 2021 tot vaststelling van het specifieke programma tot uitvoering van Horizon Europa — Het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, en tot intrekking van Besluit 2013/743/EU (PB L 167 I van 12.5.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034 (“het specifieke programma”, zoals bepaald in artikel 1, lid 2, punt a), van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*], vastgesteld.

2. In dit besluit worden de begroting van het specifieke programma voor de periode 2028-2034, de regels voor de uitvoering van het specifieke programma en de in het kader van het specifieke programma uit te voeren activiteiten vastgelegd.
3. De definities, structuur en begroting van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie —, zoals vastgesteld in Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] zijn ook van toepassing op het specifieke programma.

Artikel 2

Operationele doelstellingen

1. Het specifieke programma draagt bij aan de algemene en specifieke doelstellingen van artikel 3 van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*].
2. De operationele doelstellingen van het specifieke programma zijn:
 - a) het bevorderen van de productie van hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek en wereldwijd toonaangevende onderzoeksinstellingen;
 - b) het ondersteunen van mobiliteit, opleiding en loopbaanontwikkeling van onderzoekers;
 - c) het aantrekken en vasthouden van toponderzoekers in Europa;
 - d) het stimuleren van samenwerking en multidisciplinariteit, met inbegrip voor wat de sociale en geesteswetenschappen betreft, om nieuwe kennis te genereren;
 - e) het verbeteren van kennisvalorisatie;
 - f) het verbinden en ontwikkelen van onderzoeks- en technologie-infrastructuren in de hele Europese Onderzoeksruimte (EOR) om transnationale toegang te verschaffen;
 - g) het ondersteunen van de oprichting en opschaling van deeptech- en innovatieve start-ups;
 - h) het bevorderen van de toepassing van technologie en de demonstratie van disruptieve innovatie;
 - i) het vergroten van de deelname van onderzoeksorganisaties uit de in artikel 19 van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] bedoelde verbredingslanden en transitielanden;
 - j) het stimuleren van open wetenschap en waar mogelijk het verzekeren van zichtbaarheid voor het publiek en open toegang tot resultaten.
3. Het specifieke programma heeft ook betrekking op gezamenlijke onderzoeksactiviteiten in het kader van de beleidsterreinen van het Europees Fonds voor concurrentievermogen.

Artikel 3

Begroting

1. Overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] bedragen de financiële middelen voor de uitvoering van het specifieke programma voor de periode 2028-2034 175 002 000 000 EUR in lopende prijzen.
2. Het in lid 1 van dit artikel bedoelde bedrag wordt overeenkomstig artikel 6, lid 2, van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] over de aldaar genoemde delen verdeeld.

Artikel 4

Werkprogramma's

1. Het specifieke programma wordt overeenkomstig artikel 110 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 uitgevoerd door middel van de in lid 2 van dit artikel bedoelde werkprogramma's.
Onverminderd het bepaalde in de eerste alinea kan in de werkprogramma's met name het volgende worden opgenomen:
 - a) de acties en de bijbehorende begrotingen;
 - b) de subsidiabiliteits- en toekenningscriteria;
 - c) één medefinancieringspercentage per actie;
 - d) de regels die van toepassing zijn op acties die betrekking hebben op meer dan één specifieke doelstelling;
 - e) acties waarvoor specifieke regels gelden, met name inzake eigendom van resultaten, valorisatie en verspreiding, overdracht en licentieverlening, en toegangsrechten tot resultaten.
2. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen afzonderlijke werkprogramma's vast voor de uitvoering van acties in het kader van de volgende in artikel 1, lid 3, neergelegde componenten:
 - a) de Europese Onderzoeksraad (ERC), voor welke het ontwerpwerkprogramma uit hoofde van artikel 7, lid 9, punt a), ii), en overeenkomstig artikel 18, lid 3, door de Wetenschappelijke Raad van de ERC wordt opgesteld. De Commissie wijkt alleen af van het door de Wetenschappelijke Raad van de ERC opgestelde ontwerpwerkprogramma overeenkomstig artikel 7, lid 4, tweede alinea; in dat geval stelt de Commissie het werkprogramma vast door middel van een uitvoeringshandeling overeenkomstig artikel 18, lid 4; de Commissie motiveert dit naar behoren;
 - b) de Europese Innovatieraad (EIC), waarvoor het ontwerpwerkprogramma uit hoofde van artikel 12, lid 1, punt b), en overeenkomstig artikel 18, lid 4, naar aanleiding van het advies van het EIC-college wordt opgesteld;
 - c) voor Marie Skłodowska-Curie-acties (MSCA's), wereldwijde maatschappelijke uitdagingen, EU-missies, de faciliteit voor het Nieuw Europees Bauhaus, innovatie-ecosystemen, de hervorming en versterking van het Europese O&I-

systeem, onderzoeks- en technologie-infrastructuren, verbreding van de deelname en verspreiding van excellentie, overeenkomstig artikel 18, lid 4;

- d) het JRC, waarvoor in het meerjarig werkprogramma rekening wordt gehouden met het advies van de raad van beheer van het JRC als bedoeld in Besluit 96/282/Euratom van de Commissie.
3. De onderzoeks- en innovatieactiviteiten als genoemd in de in de hoofdstukken IV tot en met VII van Verordening XXX [*reference to the European Competitiveness Fund Regulation*] omschreven beleidsterreinen worden opgenomen in een specifiek deel van de werkprogramma's tot uitvoering van de overeenkomstige, in artikel 3, lid 2, punten a) tot en met d), van Verordening XXX [*reference to the European Competitiveness Fund Regulation*] genoemde specifieke doelstellingen. Die werkprogramma's worden vastgesteld overeenkomstig de artikelen 15 en 84 van Verordening XXX [*reference to the European Competitiveness Fund Regulation*].

Artikel 5

Europese partnerschappen

- 1. Europese partnerschappen volgen een duidelijke levenscyclusbenadering, ook voor de selectie, uitvoering en monitoring ervan, en voor de transitie uit Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*], op basis van het volgende:
 - a) de Europese partnerschappen worden geselecteerd door middel van een concurrerende, open, niet-discriminerende en transparante procedure, op basis van door de Commissie voorgestelde gebieden. Behalve aan de vereisten van artikel 11 van Verordening (EU) XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*], moeten voorgestelde partnerschappen aan de volgende selectiecriteria voldoen:
 - i. relevantie van de portefeuille: de algehele consistentie en samenhang van de portefeuille van het partnerschap wordt gewaarborgd, mits de kandidaten aan alle selectiecriteria voldoen en hun relevantie aantonen als onderdeel van een strategische portefeuille van acties;
 - ii. kritische massa: de begroting van de partnerschappen (bijdragen van de Unie en de partners) stemt overeen met de looptijd ervan, zodat voldoende middelen beschikbaar zijn voor de financiering van ten minste één substantiële oproep per jaar, elk vergelijkbaar met een gemiddelde oproep tot het indienen van voorstellen in het kader van Horizon Europa op het desbetreffende thematische gebied;
 - iii. samenstelling van de partners: tenzij naar behoren gemotiveerd, is de deelname van overheidsinstanties uit ten minste vijf lidstaten en particuliere entiteiten die aanzienlijke segmenten van hun respectieve ecosystemen vertegenwoordigen, vereist, waarbij een brede en evenwichtige betrokkenheid van belangrijke belanghebbenden wordt gewaarborgd;
 - iv. pan-Europese relevantie: partnerschappen hebben pan-Europese relevantie, blijkend uit een evenwichtige geografische verdeling van de partners over de lidstaten;
 - v. missiegerichtheid: partnerschappen formuleren binnen de looptijd van Horizon Europa duidelijke, meetbare en tijdgebonden doelstellingen die als basis zullen dienen voor monitoring, beoordeling en evaluatie;

- vi. ondernemingsplan: de partners ontwikkelen vooraf een ondernemingsplan, met inbegrip van een reeks kernprestatie-indicatoren om de vooruitgang te volgen, en een toekomstgerichte transitiestrategie, met inbegrip van acties voor de uitfasering van Horizon Europa-financiering;
 - vii. openheid en transparantie: partnerschappen tonen openheid en transparantie bij de vaststelling van prioriteiten en doelstellingen, met inbegrip van de verwachte resultaten en effecten, en betrokkenheid van partners en belanghebbenden uit de hele waardeketen en uit diverse sectoren, achtergronden en disciplines, met inbegrip van relevante internationale sectoren, achtergronden en disciplines, zonder dat dit gevolgen heeft voor het Europese concurrentievermogen;
 - viii. lopende activiteiten: in gevallen waarin voorgestelde partnerschappen voortbouwen op eerdere initiatieven, worden de efficiëntie, doeltreffendheid en effecten van eerdere partnerschappen aangetoond;
 - ix. de Europese partnerschappen zorgen gedurende hun uitvoering voor:
 - x. interne transparante governanceregelingen en interne regels, met inbegrip van gedragscodes, die een open en transparante werking ervan waarborgen;
 - xi. voortdurende openheid van het initiatief door middel van duidelijke en transparante toe- en uittredingscriteria, onder meer via open oproepen aan mogelijke nieuwe partnerorganisaties
 - xii. flexibiliteit door de tijdige herzieningen van belangrijke documenten, zoals de strategische onderzoeks- en innovatieagenda's en overgangsstrategieën, waar nodig aangepast om relevantie en haalbaarheid te waarborgen;
 - xiii. permanente monitoring omvat het volgen van de vooruitgang in de richting van een reeks specifieke gemeenschappelijke indicatoren voor het partnerschap, waaronder de bijdragen van de partners, de kostenefficiëntie en de openheid voor nieuwe partners. De specifieke gemeenschappelijke indicatoren voor het partnerschap moeten voortbouwen op de in Verordening XXX [*reference to Performance Regulation*] gedefinieerde gemeenschappelijke indicatoren en worden uiteengezet in de tweejaarlijkse monitoringverslagen over de prestaties van Europese partnerschappen in het kader van Horizon Europa 2021-2027;
 - xiv. de Europese partnerschappen doen hun laatste oproepen tot het indienen van voorstellen vóór 31 december 2034. De Europese partnerschappen bepalen de beste manier om de transitie te maken en voeren deze uit. De partnerschappen worden aan een onafhankelijke beoordeling onderworpen om na te gaan of de doelstellingen ervan zijn verwezenlijkt, of de partnerschapsaanpak geschikt is en of zij nog steeds relevant zijn voor de beleidsprioriteiten van de Unie, rekening houdend met de vooraf opgestelde transitiestrategieën. Deze beoordeling moet een aanbeveling bevatten voor de meest doeltreffende beleidsinterventiemethode voor toekomstige acties;
- b) wanneer Europese partnerschappen niet worden vernieuwd, passen zij passende maatregelen toe op basis van de in hun overgangsstrategieën vastgestelde uitfaseringsacties.

Hoofdstuk II

Wetenschappelijke excellentie

Artikel 6

Europese Onderzoeksraad

1. De Commissie stelt een Europese Onderzoeksraad (de “ERC”) in om de acties in het kader van deel I (Wetenschappelijke excellentie) van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] die met de ERC verband houden, uit te voeren. Deze ERC is de opvolger van de bij Besluit (EU) 2021/764 van de Raad opgerichte Europese Onderzoeksraad.
2. De ERC is samengesteld uit de in artikel 7 bedoelde onafhankelijke Wetenschappelijke Raad van de ERC en de in artikel 8 bedoelde specifieke ERC-uitvoeringsstructuur.
3. De Wetenschappelijke Raad van de ERC heeft een voorzitter, die een internationaal gerenommeerd seniorwetenschapper is.
4. De voorzitter van de ERC wordt aangesteld door de Commissie na een transparante selectieprocedure waarbij een beroep wordt gedaan op een onafhankelijk specifiek rekruteringscomité. De selectieprocedure en de geselecteerde kandidaat worden goedgekeurd door de Wetenschappelijke Raad van de ERC. De ambtstermijn van de ERC-voorzitter is beperkt tot een termijn van twee jaar, die eenmaal met nog eens maximaal twee jaar kan worden verlengd.
5. De voorzitter van de ERC zit de Wetenschappelijke Raad van de ERC voor en neemt de leiding daarvan op zich, onderhoudt contacten met de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur en vertegenwoordigt de Wetenschappelijke Raad van de ERC in de wereld van de wetenschap.
6. De voorzitter wordt bijgestaan door drie vicevoorzitters, die door de Wetenschappelijke Raad uit zijn leden worden gekozen.
7. De ERC functioneert volgens zijn grondbeginselen van wetenschappelijke excellentie, open wetenschap, autonomie, efficiëntie, doeltreffendheid, transparantie, verantwoordingsplicht en onderzoeksintegriteit, en volgt het algemeen beleid van de Europese Commissie. De ERC zorgt voor continuïteit met de ERC-acties die op grond van Besluit (EU) 2021/764 van de Raad worden uitgevoerd.
8. Door zijn activiteiten ondersteunt de ERC, in een bottom-upbenadering, grensverleggend onderzoek dat op alle terreinen wordt uitgevoerd door op Europees niveau concurrerende hoofdonderzoekers en hun teams, met inbegrip van beginnende beroepsonderzoekers.
9. De Commissie staat garant voor de autonomie en integriteit van de ERC en ziet erop toe dat de aan de ERC toevertrouwde taken behoorlijk worden uitgevoerd.
10. De Commissie zorgt ervoor dat de ERC-acties worden uitgevoerd volgens de beginselen van lid 7 van dit artikel en overeenkomstig de in artikel 7, lid 4, punt a), bedoelde algemene strategie voor de ERC, zoals vastgelegd door de Wetenschappelijke Raad van de ERC.

Wetenschappelijke Raad van de ERC

1. De Wetenschappelijke Raad van de ERC bestaat uit 22 onafhankelijke wetenschappers, ingenieurs en geleerden met een uitstekende reputatie en de benodigde deskundigheid, waaronder zowel vrouwen als mannen, uit verschillende leeftijdsgroepen, en waarbij uiteenlopende onderzoeksgebieden en verschillende geografische origines worden bestreken. Zij handelen op persoonlijke titel en onafhankelijk van externe belangen. De leden van de Wetenschappelijke Raad van de ERC worden door de Commissie benoemd volgens een met de Wetenschappelijke Raad van de ERC overeengekomen onafhankelijke en transparante vaststellingsprocedure, die een open raadpleging van de wetenschappelijke wereld en een verslag aan het Europees Parlement en de Raad omvat.
2. Het mandaat van de leden van de Wetenschappelijke Raad van de ERC duurt vier jaar en kan eenmaal met nog eens maximaal twee jaar worden verlengd op basis van een roulerend systeem dat de continuïteit van de werkzaamheden van de Wetenschappelijke Raad van de ERC waarborgt.
3. De Wetenschappelijke Raad van de ERC kiest uit zijn leden drie vicevoorzitters, die de voorzitter van de ERC bijstaan in de vertegenwoordiging en de organisatie van de werkzaamheden ervan. Zij hebben de titel “vicevoorzitter van de ERC”. De leden van de Wetenschappelijke Raad van de ERC ontvangen voor de taken die zij verrichten een honorarium en, in voorkomend geval, een vergoeding van hun reis- en verblijfkosten.
4. De Wetenschappelijke Raad van de ERC oefent zijn taken uitsluitend uit binnen de reikwijdte en voor de doeleinden van het specifieke programma. In dat verband stelt de Wetenschappelijke Raad het volgende vast:
 - a) de algemene strategie voor de ERC;
 - b) het ontwerpwerkprogramma voor de uitvoering van de activiteiten van de ERC;
 - c) de methoden en procedures voor de collegiale toetsing en de beoordeling van voorstellen, op basis waarvan wordt bepaald welke voorstellen worden gefinancierd;
 - d) zijn standpunt over elk aspect dat vanuit wetenschappelijk gezichtspunt de verwezenlijkingen en het effect van de ERC, alsook de kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek kan verbeteren;
 - e) een gedragscode waarin onder meer het vermijden van belangenconflicten aan de orde komt;
 - f) de procedure voor de verkiezing van de vicevoorzitters van de ERC.

De Commissie wijkt slechts af van de standpunten die de Wetenschappelijke Raad van de ERC overeenkomstig de eerste alinea heeft ingenomen indien zij van mening is dat dit besluit niet in acht is genomen. In dat geval stelt de Commissie maatregelen vast om de continuïteit in de uitvoering van het specifieke programma en de verwezenlijking van de doelstellingen ervan te verzekeren, waarbij zij de afwijkingen van de standpunten van de Wetenschappelijke Raad van de ERC toelicht en de afwijkingen naar behoren motiveert.

5. De Wetenschappelijke Raad van de ERC informeert de Commissie over onderzoekstrends en -gegevens en alle andere aangelegenheden die relevant zijn voor de beleidsvorming, en kan analyses in dat verband uitvoeren.
6. De Wetenschappelijke Raad van de ERC en de Commissie komen ten minste tweemaal per jaar bijeen om een brede en tijdige gedachtewisseling te houden in het kader van de ontwikkeling van de strategie van de ERC en de beleidsvorming van de Commissie.
7. De Wetenschappelijke Raad van de ERC waarborgt de kwaliteit van de activiteit vanuit wetenschappelijk oogpunt en heeft de volledige autoriteit over beslissingen betreffende het type te financieren onderzoek.
8. De Wetenschappelijke Raad van de ERC handelt uitsluitend in het belang van de ERC, overeenkomstig de beginselen van artikel 6, lid 7. Hij legt de nodige integriteit en rechtschapenheid aan de dag en voert zijn werkzaamheden efficiënt en met de grootst mogelijke transparantie uit.
9. In de context van de uitvoering van het specifieke programma en om deze taken uit te voeren, doet de Wetenschappelijke Raad van de ERC het volgende:
 - a) wat betreft wetenschappelijke strategie:
 - i. de algemene wetenschappelijke strategie voor de ERC opstellen in het licht van wetenschappelijke kansen en de Europese wetenschappelijke behoeften;
 - ii. het werkprogramma opstellen en de mix van ondersteuningsmaatregelen van de ERC ontwikkelen overeenkomstig zijn wetenschappelijke strategie;
 - iii. de nodige internationale samenwerkingsinitiatieven, met inbegrip van bewustmakingsactiviteiten, vaststellen om de zichtbaarheid van de ERC te vergroten voor de beste onderzoekers uit de rest van de wereld, overeenkomstig zijn wetenschappelijke strategie;
 - b) wat betreft wetenschappelijk beheer, monitoring en kwaliteitscontrole:
 - i. een systeem voor collegiale toetsing van wereldklasse verzekeren dat is gebaseerd op wetenschappelijke excellentie en de volledig transparante, eerlijke en onpartijdige behandeling van voorstellen door standpunten vast te stellen over de uitvoering en het beheer van oproepen tot het indienen van voorstellen, beoordelingscriteria, procedures voor collegiale toetsing met inbegrip van het selecteren van deskundigen, de methoden voor collegiale toetsing en de beoordeling van voorstellen en de nodige uitvoeringsregels en -richtsnoeren, op basis waarvan de te financieren voorstellen zullen worden vastgelegd onder toezicht van de Wetenschappelijke Raad van de ERC;
 - ii. een voorstel doen op basis waarvan deskundigen worden aangesteld in het geval van ERC-acties op het gebied van grensverleggend onderzoek;
 - iii. ervoor zorgen dat ERC-subsidies worden uitgevoerd overeenkomstig eenvoudige en transparante procedures waarbij de nadruk op excellentie blijft liggen, het nemen van initiatieven wordt aangemoedigd en flexibiliteit met verantwoordingsplicht wordt gecombineerd door de voortdurende monitoring van de kwaliteit van de verrichtingen en de uitvoering;
 - iv. de verwezenlijkingen van de ERC en de kwaliteit en het effect van het door de ERC gefinancierde onderzoek toetsen en beoordelen, en op basis daarvan

aanbevelingen doen en richtsnoeren opstellen voor corrigerende of toekomstige acties;

- v. standpunten vaststellen over elk ander aspect dat een invloed heeft op de verwezenlijkingen en effecten van de activiteiten van de ERC en de kwaliteit van het in het kader van dit deel van Horizon Europa uitgevoerde onderzoek;

c) wat betreft communicatie en verspreiding:

- i. het wereldwijde aanzien en de zichtbaarheid van de ERC vergroten door communicatie- en bewustmakingsactiviteiten, daaronder begrepen wetenschappelijke conferenties, om de activiteiten en verwezenlijkingen van de ERC en de resultaten van de door de ERC gefinancierde projecten onder de aandacht van de wetenschappelijke gemeenschap, belangrijke belanghebbenden en het algemene publiek te brengen;
- ii. in voorkomend geval, overleggen met de wetenschappelijke, de technologische en de academische gemeenschap, met regionale en nationale agentschappen die onderzoek financieren en met andere belanghebbenden;
- iii. regelmatig aan de Commissie verslag over zijn activiteiten uitbrengen.

Artikel 8

Specifieke ERC-uitvoeringsstructuur

1. De specifieke ERC-uitvoeringsstructuur is verantwoordelijk voor de administratieve implementatie en de uitvoering van dit onderdeel van het specifieke programma. Deze structuur geeft met name uitvoering aan de evaluatieprocedures, de collegiale toetsing en de selectieprocedure in overeenstemming met de door de Wetenschappelijke Raad van de ERC vastgestelde strategie, en draagt zorg voor het financiële en wetenschappelijke beheer van de subsidies.

De specifieke ERC-uitvoeringsstructuur ondersteunt de Wetenschappelijke Raad van de ERC bij de uitvoering van al zijn taken als omschreven in artikel 7, met inbegrip van het opstellen van zijn wetenschappelijke strategie, het monitoren van de activiteiten en de evaluatie en beoordeling van de prestaties van de ERC, en zijn outreach- en communicatieactiviteiten. De specifieke ERC-uitvoeringsstructuur verleent ook toegang tot de nodige documenten en gegevens waarover zij beschikt en houdt de Wetenschappelijke Raad van de ERC op de hoogte van haar activiteiten.

Om te waarborgen dat met de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur doeltreffende contacten worden onderhouden over strategische en operationele kwesties, komen de leiding van de Wetenschappelijke Raad van de ERC en de directeur van de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur regelmatig voor coördinatiebesprekingen bijeen.

2. De Commissie ziet erop toe dat de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur strikt, efficiënt en met de nodige flexibiliteit enkel de doelstellingen en eisen van de ERC volgt. Om aan haar in de artikelen 6 en 7 en in dit artikel vastgestelde verantwoordelijkheden te voldoen en in de context van haar eigen verantwoordelijkheden wat de uitvoering van de begroting betreft, zal de Commissie:
 - a) zorgen voor de continuïteit en vernieuwing van de Wetenschappelijke Raad van de ERC en ondersteuning verlenen voor een permanent comité van

aanbeveling dat toekomstige leden van de Wetenschappelijke Raad van de ERC voordraagt;

- b) zorgen voor de continuïteit van de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur en het delegeren van taken en verantwoordelijkheden aan die structuur, rekening houdend met de standpunten van de Wetenschappelijke Raad van de ERC;
- c) ervoor zorgen dat de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur al haar taken uitvoert en al haar verantwoordelijkheden nakomt;
- d) de directeur en het management van de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur aanstellen, rekening houdend met de standpunten van de Wetenschappelijke Raad van de ERC;
- e) zorgen voor de tijdige vaststelling van het ERC-werkprogramma, de standpunten betreffende de uitvoeringsmethode en de nodige uitvoeringsvoorschriften, met inbegrip van de regels van de ERC voor het indienen van voorstellen en de modelsubsidieovereenkomst van de ERC, rekening houdend met de inzichten van de Wetenschappelijke Raad van de ERC en het via het specifieke programma uitgevoerde algemene beleid van de Commissie;
- f) als verantwoordelijke voor de algehele uitvoering van het programma toezicht houden op de specifieke ERC-uitvoeringsstructuur en het functioneren ervan evalueren.

Artikel 9

Marie Skłodowska-Curie-acties

1. De Marie Skłodowska-Curie-acties (MSCA's) zijn gericht op door onderzoekers aangestuurd onderzoek dat uitsluitend gebaseerd is op wetenschappelijke excellentie, om de loopbaan, de ontwikkeling van vaardigheden en de mobiliteit van onderzoekers in alle fasen van hun loopbaan te ondersteunen.
2. De MSCA's staan open voor alle wetenschappelijke disciplines die onder het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie vallen. Indien er sprake is van specifieke behoeften kunnen de MSCA's bepaalde activiteiten richten op specifieke thematische prioriteiten, soorten onderzoeks- en innovatie-instellingen of geografische locaties om in te spelen op de veranderende vereisten en behoeften van de Unie op het gebied van vaardigheden, onderzoeksopleiding, loopbaanontwikkeling en kennisdeling, met het oog op de strategische autonomie van de Unie.
3. De uitvoering van de MSCA's:
 - a) biedt aantrekkelijke voorwaarden en kansen voor loopbaanontwikkeling en helpt om de systemische problemen van loopbaaninstabiliteit en precair werk in de onderzoekssector aan te pakken. De MSCA's ondersteunen actief de beginselen van het Europees Handvest voor Onderzoekers ter bevordering van

eerlijke aanwerving, transparante procedures en op verdienste gebaseerde bevordering⁷;

- b) levert strategische synergieën met de Europese Onderzoeksraad (ERC) op, maar ook met instrumenten van de Unie die innovatie bevorderen, zoals de Europese Innovatieraad (EIC) en de activiteiten ter bevordering van de integratie van de kennisdriehoek (hoger onderwijs, onderzoek en innovatie, en bedrijfsleven) in de hele Unie, evenals met andere programma's van de Unie, zoals Erasmus+;
- c) bevordert het evenwicht tussen werk en privéleven, de diversiteit en de inclusie door strenge normen voor arbeidsomstandigheden in de hele Europese Onderzoeksruimte vast te stellen.

Artikel 10

Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek

1. De activiteiten van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) vormen een aanvulling op indirecte acties ter ondersteuning van beleidsdoelstellingen op langere termijn. Daartoe werkt het JRC samen met internationale, nationale, regionale en lokale belanghebbenden, onder meer door middel van overeenkomsten voor wetenschappelijke samenwerking.

De JRC-activiteiten:

- zijn flexibel en spelen in op veranderende beleidsbehoeften;
- zorgen voor synergie met andere EU-investeringen;
- leggen de nadruk op de volgende gebieden:
 - i. wetenschappelijke en technische ondersteuning van de beleidsprioriteiten van de Unie, met name (maar niet beperkt tot) de in het kader van het Europees Fonds voor concurrentievermogen en de delen I, II, III en IV van het Horizon Europa-programma aangewezen prioriteiten;
 - ii. kennisintegratie en beleidseffecten;
 - iii. territoriale ontwikkeling en steun van de lidstaten;
 - iv. wetenschappelijke excellentie en internationale samenwerking;
 - v. open wetenschap, kennisdeling en capaciteitsopbouw.

⁷ Aanbeveling van de Raad van 18 december 2023 betreffende een Europees kader voor het aantrekken en behouden van onderzoeks-, innovatie- en ondernemingstalenten in Europa (C/2023/1640), <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/>.

Hoofdstuk III

Concurrentievermogen en samenleving

Artikel 11

Gezamenlijk onderzoek

Gezamenlijke onderzoeksactiviteiten als bedoeld in hoofdstuk I van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*] hebben met name betrekking op de volgende onderzoeks- en innovatieactiviteiten:

- a) onder “Concurrentievermogen”: onderzoeks- en innovatieactiviteiten met betrekking tot de in de hoofdstukken IV tot en met VII van het Europees Fonds voor concurrentievermogen omschreven beleidsterreinen;
- b) onder “Samenleving”: onderzoeks- en innovatieactiviteiten als:
 - i) activiteiten die gericht zijn op het verwezenlijken van prioriteiten voor mondiale maatschappelijke uitdagingen:
 - versterking van de democratische waarden en grondslagen, maatschappelijke betrokkenheid, rechtsstatelijkheid en de grondrechten, door veerkrachtige, pluralistische samenlevingen en de integriteit van de informatie- en mediaruimte te bevorderen en polarisatie, desinformatie, haatzaaiende uitlatingen, discriminatie en vreemdelingenhaat tegen te gaan in een snel veranderende wereld van geopolitieke verschuivingen;
 - het bevorderen van sociale inclusie, sociale en economische transformaties, inclusieve samenlevingen en sociale cohesie, het aanpakken van ongelijkheden om kansen voor iedereen te creëren, rekening houdend met de specifieke kenmerken van plattelandsgebieden, het aanpakken van demografische veranderingen en intergenerationele rechtvaardigheid, met inbegrip van goed beheerde migratie en mobiliteit, en het ondersteunen van geestelijke gezondheid en maatschappelijk welzijn, ook voor jongeren;
 - het cultiveren van een op waarden gebaseerd en concurrerend Europa door het bevorderen van toekomstgerichte vaardigheden en het stimuleren van inclusieve innovatie die mensen sterker maakt, de maatschappelijke acceptatie van technologieën vergemakkelijkt en duurzame groei voor iedereen ondersteunt;
 - ii) EU-missies: activiteiten ter ondersteuning van EU-missies als bedoeld in artikel 15, lid 5, van Verordening XXX [*reference to the Horizon Europe Regulation*];
 - iii) activiteiten in het kader van de faciliteit voor het Nieuw Europees Bauhaus (NEB), die is vastgesteld in het kader van het strategisch plan van Horizon Europa voor 2025-2027⁸, moeten de doelstellingen van het Nieuw Europees Bauhaus verwezenlijken, met name door activiteiten te ondersteunen ter

⁸ Commission Implementing Decision C(2024)1741 of 20 March 2024 on adopting the 2025-2027 strategic research and innovation plan under the Specific Programme implementing Horizon Europe – The Framework Programme for Research and Innovation.

bevordering van de ontwikkeling en opschaling van innovatieve onderzoekoplossingen voor de transformatie van wijken tot duurzame, inclusieve en mooie plaatsen.

Hoofdstuk IV

Innovatie

Artikel 12

Het college van de Europese Innovatieraad

1. Het college van de Europese Innovatieraad (het “EIC-college”) adviseert de Commissie over:
 - a) de algemene strategie voor de EIC-component van deel III (Innovatie) van Horizon Europa, rekening houdend met de complementariteiten met het Europees Fonds voor concurrentievermogen;
 - b) het werkprogramma voor de uitvoering van de EIC-acties, met inbegrip van criteria voor de beoordeling van voorstellen en een passend evenwicht tussen de verschillende soorten financieringssteun;
 - c) het in kaart brengen van opkomende technologietrends uit de portefeuilles van de EIC en strategische portefeuilles van projecten;
 - d) het profiel van de EIC-programmabeheerders;
 - e) afstemming met de adviesraad wat betreft de garanties, financiële instrumenten en blendingverrichtingen van het Europees Fonds voor concurrentievermogen.
2. Het EIC-college kan op verzoek van de Commissie aanbevelingen aan de Commissie doen over:
 - a) elk aspect dat vanuit een innovatieperspectief kan bijdragen aan de verbetering en stimulering van innovatie-ecosystemen in de hele Unie, de verwezenlijking en het effect van de doelstellingen van de EIC en het vermogen van innoverende bedrijven om hun oplossingen uit te rollen;
 - b) het aanwijzen, in samenwerking met de betrokken diensten van de Commissie, nationale en regionale autoriteiten en andere bevoegde instanties, van mogelijke regelgevende belemmeringen voor ondernemers, met name ondernemers die in het kader van de EIC steun hebben gekregen;
 - c) de programmering in andere delen van het specifieke programma.
3. Het EIC-college handelt in het belang van de verwezenlijking van de doelstellingen van de EIC. Het legt de nodige integriteit en rechtschapenheid aan de dag en voert zijn werkzaamheden efficiënt en transparant uit.
4. Het EIC-college bestaat uit 15 tot 20 hooggeplaatste onafhankelijke personen uit verschillende delen van het Europese innovatie-ecosysteem, met inbegrip van ondernemers, leidinggevende personen uit de bedrijfswereld, investeerders, deskundigen op het gebied van innovatie, innovatieve onderzoekers en deskundigen op het gebied van technologieoverdracht. Het EIC-college draagt bij aan bewustmakingsacties en de leden ervan werken mee aan het vergroten van het aanzien van het EIC-merk.

5. De leden van het EIC-college worden na een openbare oproep tot het indienen van voordrachten of blijken van belangstelling door de Commissie aangewezen, rekening houdend met de behoefte aan evenwicht wat deskundigheid, gender, leeftijd en geografische spreiding betreft.
6. Hun ambtstermijn is beperkt tot een termijn van twee jaar, die tweemaal kan worden verlengd.
7. Het EIC-college heeft een voorzitter die een vooraanstaande bekende persoon is met banden met de innovatiewereld, en met een gedegen kennis van de ontwikkeling van innovaties van onderzoek tot aan marktintroductie en opschaling.
8. De voorzitter van het EIC-college heeft de status van onafhankelijk bijzonder adviseur en wordt door de Commissie na een transparante selectieprocedure aangesteld. De ambtstermijn van de voorzitter van het EIC-college is beperkt tot een termijn van maximaal twee jaar, die eenmaal met nog eens maximaal twee jaar kan worden verlengd.
9. De voorzitter van het EIC-college zit het EIC-college voor, bereidt de vergaderingen voor, geeft de leden opdrachten en kan specifieke subgroepen instellen. De voorzitter van het EIC-college vertegenwoordigt de standpunten van het EIC-college in de innovatiewereld en fungeert als gesprekspartner voor de Commissie.
10. De Commissie stelt een gedragscode voor het EIC-college op waarin met name het voorkomen van belangenconflicten en geheimhoudingschendingen aan de orde komt. De leden van het EIC-college stemmen ermee in de gedragscode na te leven wanneer zij hun taken aanvangen.
11. De Commissie verleent administratieve ondersteuning aan het EIC-college en zijn voorzitter.

Artikel 13

Innovatie-ecosystemen

Het specifieke programma ondersteunt:

- a) de oprichting en ondersteuning van verbonden hubs in de hele Unie, die innovatoren, start-ups en scale-ups toegang bieden tot middelen, diensten en partners, waaronder investeringsmogelijkheden, eerste kopers van O&I en innovatieve oplossingen, het bedrijfsleven, experimenteerfaciliteiten, onderzoeks- en technologie-infrastructuur, ondernemerstalent, coaching en mentoring;
- b) activiteiten om pan-Europese innovatie-ecosystemen op belangrijke thematische gebieden te creëren, de ontwikkeling van innovatievaardigheden en de oprichting van risicokapitaal in een vroeg stadium te ondersteunen, en de integratie van de kennisdriehoek (hogere onderwijs, onderzoek en innovatie, en bedrijfsleven) in de hele Unie te bevorderen;
- c) programma's ter ondersteuning van innovatieve kmo's, start-ups en scale-ups bij hun uitbreiding en bij het verkrijgen van toegang tot internationale markten, door middel van studies naar de levensvatbaarheid van de markt, instrumenten voor plaatsgebonden innovatie, gezamenlijk onderzoek en gezamenlijke innovatie, uitwisseling van talenten, mentorschap op maat, toegang tot mondiale netwerken van investeerders, regelgevingsrichtsnoeren, plaatselijke marketingsteun en diensten voor een "zachte landing" in de doellanden;

- d) andere acties ter ondersteuning van de ontwikkeling van innovatie-ecosystemen en connectiviteit, waaronder studies, benchmarking, wederzijds leren tussen innovatie-actoren, en coördinatie van innovatiebeleid.

Hoofdstuk V

Europese Onderzoeksruimte

Artikel 14

Hervorming en versterking van het Europese O&I-systeem

Ter ondersteuning van de totstandbrenging van de Europese Onderzoeksruimte (EOR) helpt het specifieke programma de lidstaten bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het Pact voor onderzoek en innovatie in Europa⁹, door acties te ondersteunen die zijn afgestemd op de EOR-doelstellingen en de prioritaire gebieden voor gezamenlijk optreden, en door te bevorderen dat de in het pact vastgelegde waarden en beginselen van de EOR in acht worden genomen.

Artikel 15

Verbreding van de deelname en verspreiding van excellentie

Het specifieke programma ondersteunt een daadwerkelijk geïntegreerd en samenhangend O&I-ecosysteem in de Unie, waarbij met name de derde en vierde prioritaire gebieden van het pact voor O&I worden aangepakt, de toegang tot excellentie op het gebied van onderzoek en innovatie in de hele Unie wordt versterkt en prioriteit wordt gegeven aan investeringen en hervormingen. De verschillen tussen toonaangevende en minder vergevorderde landen wat O&I-prestaties betreft, worden aangepakt met activiteiten die een solide wetenschapsbasis opbouwen, actoren en ecosystemen met elkaar verbinden, en structurele beleidshervormingen op nationaal en regionaal niveau stimuleren die gericht zijn op het verbeteren van de aantrekkelijkheid van onderzoeksloopbanen, internationalisering, doeltreffendheid van het beheer en bestuur van O&I-instellingen, alsook op het afstemmen van de activiteiten op initiatieven van de Unie.

Artikel 16

Onderzoeksinfrastructuren

1. Het specifieke programma ondersteunt de bouw, ontwikkeling en integratie van onderzoeksinfrastructuren die van belang zijn voor de Europese Unie.
2. De activiteiten van de onderzoeksinfrastructuren zijn gericht op:
 - a) het ontwikkelen, consolideren en stroomlijnen van het landschap van onderzoeksinfrastructuren in de Unie, met inbegrip van coördinatie tussen de

⁹ Aanbeveling (EU) 2021/2122 van de Raad van 26 november 2021 over een pact voor onderzoek en innovatie in Europa (PB L 431 van 2.12.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

- capaciteiten van de Unie en de lidstaten, en het bijdragen van maximaal 20 % van de bouwkosten van kritieke nieuwe capaciteiten van wereldklasse;
- b) het versterken van de transnationale toegang tot onderzoeksinfrastructuren in alle domeinen en sectoren, en het aanpassen aan nieuwe opkomende gebruikersgemeenschappen;
 - c) het weerbaarder en duurzamer maken van onderzoeksinfrastructuren en daarbij gelijke tred houden met de snelle technologische vooruitgang;
 - d) het ontwikkelen van een web van vindbare, toegankelijke, interoperabele, herbruikbare (FAIR) en voor machines bruikbare onderzoeksgegevens, onder meer door de Europese openwetenschapscloud uit te breiden en te consolideren als de Europese ruimte voor onderzoeksgegevens;
 - e) het versterken van het Europees beleid inzake onderzoeksinfrastructuren en van de internationale samenwerking.

Artikel 17

Technologie-infrastructuren

1. Het specifieke programma verbetert de capaciteiten van technologie-infrastructuren in de Unie en vergemakkelijkt de toegang tot de geïntegreerde diensten van die infrastructuren voor innovatieve ondernemingen, met inbegrip van start-ups en scale-ups.
2. De activiteiten zijn gericht op:
het ontwikkeling van nieuwe capaciteiten van technologie-infrastructuren;
 - a) het verbeteren van de zichtbaarheid en het gebruik van de diensten van technologie-infrastructuren;
 - b) programma's voor toegang van kmo's, start-ups en scale-ups tot technologie-infrastructuren in de hele Unie;
 - c) samenwerking en netwerkvorming tussen de infrastructuren, en opleiding en bijscholing van hun personeel;
 - d) het versterken van het Europese beleid inzake technologie-infrastructuren.

Hoofdstuk VI

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 18

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Het comité kan bijeenkomen in de volgende verschillende samenstellingen, afhankelijk van het te bespreken onderwerp:

- algemene configuratie: overzicht van de uitvoering van het specifieke programma;
 - de ERC;
 - MSCA's;
 - wereldwijde maatschappelijke uitdagingen, EU-missies, en faciliteit van het Nieuw Europees Bauhaus;
 - de EIC en wetenschaps- en innovatie-ecosystemen;
 - onderzoeks- en technologie-infrastructuren;
 - hervorming en versterking van het Europese O&I-systeem, en verbreding van de deelname en verspreiding van excellentie.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.
 4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.
 5. Wanneer het advies van het comité via een schriftelijke procedure moet worden verkregen, wordt die procedure zonder gevolg beëindigd indien, binnen de termijn voor het uitbrengen van het advies, door de voorzitter van het comité daartoe wordt besloten of door een eenvoudige meerderheid van de leden van het comité daarom wordt verzocht.
 6. Overeenkomstig door de Unie gesloten internationale overeenkomsten mogen vertegenwoordigers van derde landen of internationale organisaties worden uitgenodigd als waarnemer bij de vergaderingen van het comité van het specifieke programma onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in zijn reglement van orde, rekening houdend met de beveiliging en openbare orde van de Unie of haar lidstaten.

Artikel 19

Intrekking

Besluit (EU) 764/2021 wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2028.

Artikel 20

Overgangsbepalingen

1. Dit besluit doet geen afbreuk aan de voortzetting of de wijziging van de betrokken acties op grond van Besluit (EU) 2021/764, dat op de betrokken acties van toepassing blijft totdat zij worden afgesloten.
2. De financiële middelen voor het specifieke programma kunnen eveneens de uitgaven dekken voor noodzakelijke technische en administratieve bijstand om de overgang te waarborgen tussen het specifieke programma en de maatregelen die zijn vastgesteld in het kader van Besluit (EU) 2021/764.

Artikel 21

Inwerkingtreding en toepassing

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Het is van toepassing met ingang van 1 januari 2028.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter